

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Okrajni glavar Ellusheg.

(Konec.)

Obžalovati je, če se na podlagi nezadostnih informacij javno trdi, da namestniški svetnik Ellusheg ni postopal pristranski, da je „v navedenih slučajih popolnoma korektno ravnal“ in da se imenuje zaslužnega uradnika. Značilno je tudi to, da se je prav v njegovem okraju primerilo največ napadov in grdenj Hrvatov in da teh oblastveni organi ali sploh niso izvedeli, ali „da so preiskave ostale v subjektivnem pogledu brez uspeha“. Matevž Deković Zoričič in Štefan Zoričič, Anton Ritoša, Anton Kalac, Anton Pavletić, ki so prišli dne 23. marca v Poreč na nabor, Simon Stifanić, Štefan Radolović, Gregor Rabak, Simon Bratović žive vsi in vsak čas jih je moči vprašati; istotako Žužića, in dva Dobrilovića, kateri so bili novembra meseca v Završju napadeni oziroma s kamni obmetani. Bembiću, Radinu in Mejahu se je tako godilo v Momjanu; Oršiću, Ziliherju in mnogim drugim v Oprtlju; isto tako se je godilo duhovnikom dekanije Oprtljske, kateri so se v Oprtlju zbrali dne 15. aprila 1891; isto tako se je godilo župnemu upravitelju Šentivanskemu, kateri je bil zlasti leta 1889. hudo napaden, potem župniku iz Tara, kateri je bil opetovano zasramovan, kateremu se je pretilo in čigar hiša je bila v pravem pomenu besede napadena. Župniku Višnjanskemu so bila vrata sneta in zaprta okna s kamni pobita, celo z revolverjev se je nanja streljalo. Dne 26. oktobra 1891. mudil se je kurat Koperske kaznilnice mimogredé v stanovanju sedanjega kooperatorja v Vižinadi; demonstrujoča druhal z županom na čelu je zahtevala, da jej je izročiti kurata. Na veliki četrtek 1. 1891. se je zoper župnika v Baderni in zoper upravitelja Šentivanskega pripravljala demonstracija. Jednako se je godilo stolnemu dekanu Tržaškemu kanoniku Andreju Sterku kot bivšemu deželnemu poslancu, vsem sedanjim deželnim poslancem, kakor tudi bivšemu članu deželnega odbora Spiničicu.

Kako nečuvno pristransko in v škodo hrvatskim volilcem se je postopalo pri volitvah dne 19.

in 26. oktobra 1891 v Poreču in dne 20. oktobra 1891 v Orseri, o tem se bo še kaj več govorilo o primerni priliki. O vsem tem, kar se je že in kar se bo še navedlo, vprašati bi bilo tiste, zoper katere je bilo dotično postopanje naperjeno, šele potem bi bilo soditi, ali so oblastva svoje zakonite dolžnosti zanemarjala ali ne, če so se „obžalovanja“ vrednim izrodkom strankarske strasti uprli mirno in objektivno ali pa če niso morda ravno oblastveni organi postopali zoper zmerno in mirno delujočo hrvatsko stranko z obžalovanjavredno pristranostjo, da brezozirnostjo, in če morda niso ravno ti organi zakrivali eventualne izrodke strankarske strasti.

V občini Oprtlje v okraju Poreškem je pri namestni volitvi državnega poslanca oktobra meseca 1. 1891 proti vsemu pričakovanju italijanske stranke in c. kr. oblastev zmagala hrvatska stranka povsem mirno in zakonito. V zvezi vsemu prizadevanju italijanskega občinskega odbora, v zvezi uplivanju zloglasne „Società politica istriana“, v zvezi podkupovanju, propadla bi bila italijanska stranka pri zadnjih občinskih volitvah leta 1892., da jej ni pomagalo c. kr. okrajno glavarstvo. To je postavilo kordon orožnikov okoli Oprtlja in dovolilo uhod v mesto samo tistim okoličanom, kateri so imeli pri sebi volilske glasovnice.

S tem se je izvrševanje volilske pravice preprečilo tudi tistim volilcem. Kateri niso padli s soboj volilnih listkov, bodisi iz pozabljivosti, ali ker ne znajo čitati. Že kordon orožnikov je preplašil hrvatske volilce, v samem Oprtlju pa so bili izpostavljeni raznim mabinacijam italijanskih agitatorjev, katerim je pa bilo dovoljeno priti iz okolice v kraj in kateri so s silo ali z lokavostjo jemali hrvatskim volilcem glasovnice in jim zanje dajali italijanske. Kako se je godilo v volilnem lokalu, kjer je poslovala italijanska volilna komisija in znan italijanski strankar kot volilski komisar, tega ni moči popisati, ker so morali hrvatski volilci stopiti drug za drugim v dvorano in jo takoj zapustiti, čim so oddali glasovnico.

V občini Višnjan v okraju poreškem imele bi biti nove občinske volitve že meseca februarja

1891. l., a vršile so se šele novembra meseca leta 1892, torej po 20 mesecih. Najprej so bile preložene, baje radi državnozbornske volitve, vršivše se tedaj, pri kateri je hrvatska stranka o obilni udeležbi volilcev zmagala povsem zakonito. Kako malo resno je ta uzrok upoštevati, je vidno iz tega, da je c. kr. okrajno glavarstvo šele meseca avgusta — dočim so bile državnozbornske volitve že dne 4. marca končane — naročilo županu, naj razpiše nove volitve. Potem — ko je župan Pietro Decolle, kateri pri državnozbornskih volitvah ni postopal pristransko, bil tudi zato prisiljen odpovedati se, ker se je po nekkih izjavah namestniškega svetnika čutil globoko razžaljenega — fungiral je kot župan več kot pol leta prvi občinski svetovalec Antonio Dell' Oste, privrženec italijanske stranke, v zvezi ugovoru večine občinskega zastopa, kateri je zahteval zakonite volitve novega župana in v zvezi upravičenim pritožbam; o tem možu se niti ne pové, zakaj ni razpisal volitev. Ko sta tudi c. kr. okrajno glavarstvo in c. kr. namestništvo izvedela za zakoniti zadržek, ki je bil iz početka znan v celi občini, zoper to, da bi imenovanec opravljal občinske posle, se zopet ni zaukazala po zakonu predpisana volitev župana, katera bi bila spravila somišljenika hrvatske stranke na krmilo, in tudi vodstvo občinskih poslov se ni izročilo drugemu občinskemu svetniku. Hrvatski ampak volilci so se, da so nastali v občinskem svetu resni konflikti — ti so se primerili le radi nezakonitega županovanja Antona Dell' Oste — in vsled tega je bil občinski zastop na podlagi § 96. občinskega reda razpuščen in sestavljen upravni odbor petih članov, večinoma pristašev italijanske stranke, kateri so zakone in volilske zadeve tako slabo poznali, da so morali od c. kr. okrajnega glavarstva prositi pouka. Čudno je, da je po preteku več kot pol leta (od marca do oktobra 1892) in v zvezi vsemu pouku c. kr. okrajnega glavarstva bilo potrebnih 53 reklamacij hrvatske stranke. Za časa volitev so c. kr. orožniki po nalogu c. kr. okrajnega glavarstva zabranili ustop v Višnjan, kjer se je vršila volitev, vsem tistim, ki se niso mogli izkazati z volilnim listkom, dočim so se na Višnjanskih ulicah mudili ne samo prebivalci,

LISTEK.

Pri vodnjaku.

(Srbski spisal L. K. Lazarević. — Prevel J. P. Planinski.)
(Dalje.)

— Jaz ne vem, drage, s čim smo se Bogu toliko zamerile, da to trpimo?
— Niti jaz.
— To je prava nesreča in stiska!
— Samo jeden Bog nam more pomoči!
— Tako, kakor je, ne more ostati. Nikakor ne!
— Povejmo babici, a ona bo dedu!
— Pa povej ji ti, Seleni!
— A zakaj jaz?
— Saj ti je rekla, da si ji ukrala zapestnico?
— E, mari tebi ni rekla, da ti je mož divji pop?
— Pa dejala je tudi Mirjani, da je prišla iz lakote!
— In Velinki, da je rodila nezakonsko dete!
In težko da bi se žene tudi sedaj odločile, da povedó, ako bi Radojka vsega tega že izdavna ne slušala in ne gledala, in da ni Arsen drugi dan, ko je ona svoj čisto novi jopič na tnalu sesekala, dedu tega prijavil.

Arsen je tih človek. Izza mlada je navajen zgol pokoravanju. Niti drv ne zna prodati, dokler mu doma ne povedó, koliko naj zahteva in počim naj jih dá.

Ko Arsen vstopi, sedi ded sam v sobi. Kakor že ne more drugega delati, lušči grah.

Arsen sname kapo in gre, da mu poljubi roko. Ded je nekoliko slabe volje. Ne pogleda ga, ne dá mu roke, samo suhoparno zagodnja:

— Da si mi zdrav!

— Ded, prosim te, jaz . . . jaz si ne morem kaj . . . to mi dela sramoto!

Ded ga pogleda izpod čela.

— Jaz, nadaljuje Arsen, jaz nisem kriv . . . nikari se srditi name!

Ded vzravna glavo, jezno pahne od sebe košarico z grahom in na brezzoba usta sikne:

— Vem jaz vse to! A kakšen človek si ti, dragi? Čemu si se ti zvalil z ono . . . ono . . .

Za hip utihne.

— Z ono . . . nekakšno . . . Kaj ti mi misliš hišo razkopati?

Arsen osupne in okameni, ko čuje, da ded vse ve. S tresočim glasom mu pravi:

— Prosim te, ded, jaz ne vem, kaj bi? Oprosti mi!

Prime ga za roko.

Ded jo izmakne.

— Spravi se, ne onečaščaj mi roke! Ali si ti mož?

Arsen obrne glavo k zidu in si zakrije oči z rokavom:

— Stori z menoj in z njo, kar ti drago! Mene ubij, a njo zapodi! Bog ti oprosti! Samo ne pahni me od sebe!

Dedu brada malo zadrhti.

Rad bi prikrl svojo razburjenost. Veličastno se vzravna, povzdigne glavo proti stropu in jo nekoliko nagne.

— Vidiš, sinko, sam si si jo izbral! Ali sem ti morda jaz rekel, da daj ali nikari?

— Nisi, Bog ne daj! Vsemu sem sam kriv.

Dedu vzplava iznova brada k nosu. Iznova se vzravna, da izgleda važen.

— Pa sedaj naj jaz popravljam, kar si ti izpridil!

— Bog pa ti!

— E, ali jaz ne vem kako?

Da je bila Radojka, ona bi opazila, kako se je okoli nabranih dedovih očij pokazala nekakšna detinska lokava samozaupnost.

— Kakor te Bog uči! reče Arsen.

— Ali . . . ti . . . njo . . . sicer . . . ali morda ne maraš zanjo?

več predstav in so se listi prav povoljno izrekli o njem. Prijatelji magike se torej smejo nadejati zanimivega večera. Sodeloval bo oddetek vojaške godbe. Ustopnina 30 kr. za osebo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 27. marca. Ministerski predsednik Wekerle in minister notranjih rečij Hieronimy došla sinoči. Wekerle se je danes posvetoval z guvernerjem a.-o. banke in potem z grofom Kalnokyjem. „Budp. Corr.“ javlja, da bosta ministra popoldne poročala cesarju, potem pa se bo Wekerle posvetoval s Steinbachom o nadaljnjih korakih za končno regulacijo valute.

Dunaj 27. marca. Jutri je pogreb Adolfa Fischhofa. Noben nemški politik neče pri grobu govoriti.

Budimpešta 27. marca. General konjice baron Edelsheim-Gyulai umrl.

Carigrad 27. marca. Kraljica Natalija pripeljala se sem in ostane tu nekaj dni, potem pa odpotuje v Krim.

Pariz 26. marca. Poročevalec „Berliner Tagblatta“, Georg Brandes, bil iztiran.

Pariz 27. marca. Provročitelja eksplozije v restavraciji Very, anarhista Mathieu-a prišla policija.

Umrli so v Ljubljani:

22. marca: Marija Jager, gostija, 71 let, Poljanski trg št. 5, plućnica.

23. marca: Lorenc Ahlin, posestnik, 37 let, Karlovska cesta št. 17, cirrhosis hepatis hydrops.

24. marca: Neža Slobec, dekla, 64 let, Trnovske ulice št. 9, calcinoma ventriculi.

25. marca: Janez Osredkar, vrvar, 26 let, Kravja dolina št. 11, caries. — Ana Oltra, delavčeva hči, 16 mesecev, Strelške ulice št. 11, jetika. — Marija Osredkar, paznikova hči, 7 mesecev, Poljanski nasip št. 50, tussis convulsiva.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
24. marca	7. zjutraj	739.8 mm.	0.4° C	sl. jzh.	d. jas.	0.00 mm.
	2. popol.	739.3 mm.	14.8° C	sl. vzh.	jasno	
	9. zvečer	740.1 mm.	6.9° C	sl. vzh.	jasno	
25. marca	7. zjutraj	739.7 mm.	2.4° C	sl. vzh.	megla	2.90 mm.
	2. popol.	738.0 mm.	13.4° C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	739.9 mm.	7.0° C	sl. zah.	obl.	
26. marca	7. zjutraj	741.1 mm.	1.6° C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	739.3 mm.	6.6° C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	740.1 mm.	2.4° C	sl. vzh.	obl.	

Srednja temperatura 4.7, 7.6° in 3.5°, za 2.6° in 2.5° nad in 1.9° pod normalom.

Štev. 5388

Oklic.

IV. 782/91.

C. kr. z. m. del. okr. sodišče naznanja:

Prostovoljna dražba mladoletnim Ernst Ločnikarjevim 6 otrokom lastnega zemljišča vložna št. 1017 katastralna občina Brezovica določi se

na dan 10. aprila 1893

ob 9. uri dopoldne na mestu zemljišča.

Eventualno uknjiženim upnikom ostanejo pravice ne glede na prodajno kupnino pridržane. Po dražbenih pogojih, ki so tu sodno na vpogled, se bo posestvo le za ali nad izključno ceno 1000 gld. prodalo, dražbeniki imajo 10% vadijuma, kupec pa 10% kupnine in znesek nad 1000 gld. takoj položiti.

V Ljubljani, dne 11. marca 1893.

(317—1)

Dr. Dolenc.

VABILO

glavnemu zborovanju

zadruga slaščičarjev, medarjev in izdelovalcev sladkornih proizvodov

ki se bode vršilo

v torek dne 4. aprila zvečer ob 8. uri
v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti.

Dnevni red:

- I. Računsko poročilo.
- II. Dopolnilne volitve.
- III. S'učajni predlogi.

(316)

Načelstvo.

Prosi se priti polnoštevilno.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Dunajska borza

dne 27. marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	98.85	98.85
Srebrna renta	98.70	98.70
Zlata renta	117.20	117.15
4% krona renta	96.90	96.90
Akcije narodne banke	982.—	990.—
Kreditne akcije	350.30	356.75
London	121.25	121.35
Srebro	—	—
Napol.	9.64 1/2	9.65
C. kr. cekini	5.78	5.75
Nemške marke	59.37 1/2	59.37 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	147 gld.
Državne srečke iz l. 1864	100	197
Ogerska zlata renta 4%	115	90
Ogerska papirna renta 5%	100 gld.	129
Dunava reg. srečke 5%	100	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	—
Kreditne srečke	100 gld.	201
Rudolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avst. banke	200	158
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	260	—

Potrta od nepopisne žalosti javljam v svojem in v imenu svojih nadoletnih hčerk vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da se je Bogu Vs. gamogočnemu dopadlo, našega iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, gosy.

Ivana Kalin-a

posestnika in oskrbnika drž. trtnice

danes po kratki, mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti, v 52. letu svoje starosti, v boljše življenje poklicati.

Truplo nepozabnega pokojnika se bo pokopalo v torek popoldne ob 4. uri. Svete maše brala se bodo v več cerkvah. Blagega pokojnika priporočam v molitev.

V Kostanjevici, dne 26. marca 1893.

Josipina Kalin roj. Malec, soproga.

Minka, Josipina, Ivanka, hčerke.

(315)

Preklic.

(318)

S tem izjavljam, da je vse, kar sem govoril proti Moharju in Kemperlu obrekljivega, neresnično in da svoje besede prekličem.

A. Možina.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1892.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 11. uri 55 min. predpoldne osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Eger, Francove vane, Prago, Karlove vane, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Ischla, Ljubna, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontablja, Trbiža.
Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontablja, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 10 " popoldne v Kamnik.
" 7. " 00 " zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoldne iz Kamnika.
" 6. " 20 " zvečer iz Kamnika.

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minute naprej.

(12—64)

382.

Razglas.

(312—2)

Pri občnem zboru „Prve dolenjske posojilnice“, registrovane zadruga z neomejenim poročtvom, v Metliki, dne 19. marca 1893. leta, bil je računski sklep z bilanco za upravno leto 1892. sledeče potrjen in odobren:

Imetje.

A. Bilanca.

D. Igovl.

	gld.	kr.		gld.	kr.
Gotovine konec leta 1892	1.070	52	535 deležev po 18 gld. .	9.630	—
Naloženo v Ljubljanskih hranilnicah	27.366	13	Rezervni fond	4.009	66
Vrednost v drž. papirjih	34.592	82	Hranilne vloge	390.238	42
Posojila na posestva	185.942	85	Za leto 1893 vsprejete obresti	3.089	08
Posojila na menjice	157.732	07	Čisti dobiček	1.088	18
Zaostale obresti	1.300	95			
Inventar	50	—			
Skupaj	408.055	34	Skupaj	408.055	34

Dohodki.

B. Denarni promet.

Stroški.

	gld.	kr.		gld.	kr.
Gotovine konec leta 1891	7.335	40	Nazaj plačani deleži	90	—
Uplačani deleži	—	—	Nazaj plačane hranilne vloge	95.215	26
Hranilne vloge	156.276	78	Nazaj plačane obresti	331	37
Uplačane obresti	21.845	82	Dovoljena posojila	515.053	98
Nazaj plačane posojila	430.545	33	Razni izdatki	961	63
Razni dohodki	928	43	Upravni troški	1.220	23
			Razni davki	1.676	76
			Za dobrodelne namene	65	—
			Dobička društvenikom	1.247	01
			Gotovine konec leta 1892	1.070	52
Skupaj	916.931	76	Skupaj	616.931	76

Zadruga obstala je koncem leta 1892 iz 272 društvenikov, pristopil in izstopil ni noben društvenik leta 1892.

Društvenih deležev bilo je koncem leta 1892 — 535, uplačanih deležev l. 1892 ni bilo nič, nazaj plačanih deležev pa je bilo 5 l. 1892. To se p. n. gosp. društvenikom z dostavkom na vednost da, da računski sklep z bilanco do konec tega meseca vsakemu na videz v občinski pisarni v Metliki razgrnjen leži.

Predstojništvo „Prve dolenjske posojilnice“ v Metliki dne 19. marca 1893.

Anton Prosenik

Ferd. Salloker

Janez Požek

blagajnik.

ravnatelj.

kontrolor.

Leop. Gangl

Franz Jutraž

odbornik.

odbornik.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

go dosedaj seljani z Muhrom vred imeli izključljivo, v svoj žep spravljati. Zvezane s temi pravicami so, to se razumeva, tudi pravice do kopanja, do vode, do napajanja živine, do ledu i. t. d. On bode jezersko obal nadzoroval po svojih ogledubih, kateri bodo strogo pazili, preganjali, rubili ter kaznovali uboge ladjarje, ako se bodo držali s svojimi čolniki brez plačane najemščine po jezeru voziti. Od dobrovoljnih plačevalcev pa bodo novce pobirali in spravljali. Ob sebi umevno je, da bode valed takega avtokratičnega postopanja starodavna, nad 900 let obstoječa božja pot do Matere Božje hudo trpela, če ne sčasoma popolnem nehala, kajti romarjem se bode cesta po vodi do svetišča, katera je bila doslej vsakemu prosta in odprta, zapirala in le tistim se bode pot do cerkve odpirala, kateri bodo zamogli Muhru carino odrajtovati. Žalostna osoda za naše ljudi. Temu početju se z vso močjo postaviti po robu, to je pač sveta dolžnost Bledske občine. Občinstvo je jako razburjeno in bati se je resnih posledic, ako se ne bo pravočasno zaprla pot Muhrovi poblepnosti. Že je bil radi tega 19. t. m. ljudski shod, tudi občinska oblast se pričinja gibati in je v to svrhu na nedeljo to je 26. t. m. občinski zbor radi posvetovanja in sklepanja o tej zadevi sklicala. Naprošen je po vlogi z dne 22. marca 1893 podpisani od mnogih občanov občinski zastop, naj izreče svoj protest zoper početje grajščaka gospoda Muhra hotečega kratiti prostost Bledskega jezera. Preti nam velika nevarnost za vso občino in zato sklenilo se je pooblastiti tukajšnjega posestnika in občana gospoda dr. Alfonza Moscheta, odvetnika v Ljubljani, da pravnim putem vse ukrene, kar je treba, da se ohrani starodavna prostost Bledskega jezera. Pomozi Bog!

Domače stvari.

— (Velikodušen dar.) Č. gospod Jakob Aljaž, župnik na Dovjem, poslal je „Glasbeni Matici“ povodom zadnjega „Stabat Mater“ koncerta 100 gld. in pismo s temi besedami: „Glasbeni Matici“, ki v lepi slogi in harmoniji tako marljivo goji pravo umetnost, darujem ob priliki koncerta „Stabat Mater“ priloženih sto goldinarjev v društvene namene.“

— (Drugi „Stabat Mater“-koncert.) ki ga je sinoči priredila „Glasbena Matica“ v redutni dvorani, je bil še boljše obiskan nego prvi, kar je najboljši dokaz, kako živo se je zanimalo občinstvo za to krasno skladbo, kar konstatujemo z velikim zadoščenjem. Posebno dobro zastopana je bila včeraj čestita duhovščina Ljubljanska in tudi z dežele. K obema koncertoma nam je dostaviti, da so ju počastili s svojo navzočnostjo dvorni svetnik baron Hein, Nj. ekselenca fml. vitez Schilhawsky, mestni župan g. Grasselli, ces. svetnik Murnik, dež. glavarja namestnik dr. Papež, trg. zbornice predsednik g. Perdan, stolni prost dr. Klofutar, semeniški vodja g. Kulavie, generalni vikar pl. Pavkar, drž. poslanca dr. Ferjančič in Povše in mnogo drugih odličnjakov Ljubljanskih in tudi z dežele. Obilna udeležba je častno znamenje, da se tudi pri nas ve čeniti višja glasbena umetnost, katero je pričela tako srečno gojiti v poslednjem času vrla naša „Glasbena Matica“. Kako ustreglo se je tudi z vsopredi, na katerih so bili tiskani posamični muzikalni motivi, dokazuje to, da je pri včerajšnjem koncertu zmanjkalo popolnoma vsopredov, akopram se jih je tiskalo petsto. Tudi včeraj izvajale so se vse točke prav dovršeno in se je pokazalo, kako umetniško lepo nuancirano in gotovo poje zbor pod vodstvom gosp. Hubada, da je res pravi užitek poslušati tako petje. Solisti odlikovali so se kakor prvi večer. Gospico Verhunčevu pozdravilo je občinstvo s simpatičnim aplavzom koj iz početka. G. Razinger pokazal se je, kakor vselej, jako vestnega in gotovega pevca in si sme „Glasbena Matica“ le čestitati, da ima tako moč v krogu našega učiteljstva. Gospica Daneševa in g. Fedyczkowski, znani naši operni pevski sili, sta se kakor prvokrat tudi v drugič pokazala kot spretna interpreti resne cerkvene glasbe. Sploh moramo s posebnim zadovoljstvom naglašati, da se je to krasno delo izvršilo zgolj z domačimi silami, kar je „Glasbeni Matici“ v posebno čast in nas naudaja z najlepšimi nadami za bodočnost.

— (Promovacija.) Prejšnji teden bila sta promovirana doktorjema prava g. France Tomlinšek iz Gornjega Grada in gosp. Silvo Hrašovec,

sin gosp. H. Hrašovec-a, c. kr. okr. sodnika v p. — Čestitamo!

— (Slovensko planinsko društvo) razpošilja sledeči poziv: P. n. Kakor je Vaši rodoljubni pozornosti gotovo znano, ustanovili so Ljubljanski domoljubi „Slovensko planinsko društvo“, katerega pravila so že potrjena in temu pismu priložena. To vseslovensko društvo je rodila srčna želja, da bi Slovenci bolje spoznali naravno lepoto širne svoje domovine in jo potem toliko iskreneje ljubili. Slovenski napisi pa naj kažejo pot v naše krasne gore in planine, slovenska beseda se blésti v ravnini in na planini! Namen našemu društvu je očitno imeniten, in zato smo preverjeni, da odobravate blage namere njegove in da radi pripomorate, da se tudi častno zvršé. Usojamo si zatorej najljubše Vas prositi, da bi blagovolili pristopiti k „Slovenskemu planinskemu društvu“ ter da bi tudi svoje častite prijatelje in znančce prigovarjali k pristopu. Z odličnim spoštovanjem odbor „Slovenskega planinskega društva v Ljubljani“. Naj bi našel ta poziv mnogo rodoljubnega odziva!

— (Prvo Ljubljansko uradniško konsumno društvo) imelo je koncem minulega leta 257 članov. Dohodkov bilo je 32.543 gld. 62 kr., stroškov 32.765 gld. 50 kr. torej je bil denarni promet 65.309 gld. 12 kr. Čistega dobička je bilo 809 gld. Rezervni zaklad znaša 951 gld., jamstveni fond 166 gld. 66 kr. Dividende se je izplačalo 4%. Pri občnem zboru predsedoval je g. J. Kobar in so se odobrili računi za l. 1892. Obresti za združniške kredite so se znižali od 5 na 4%. Ustanovitelju društva g. A. Strnadu priredila se je v zboru ovacija, za katero se je zahvalil. Kandidatura g. okr. glavarja markija L. Gozani se je pozdravila z zadovoljstvom. Po oficijelnem delu zborovanja zbrali so se člani v veseli prosti zabavi. Ker društvo deluje prav uspešno, se je nadejati, da se bode množilo vedno bolj število članov, da bode vsestransko moglo izpolnjevati svoj namen.

— (Slovenski vežbenik za gasilna društva) je pričel izdelovati oddelni načelnik Ljubljanskega gasilnega društva in blagajnik zaveze kranjskih gasilnih društev gosp. A. C. Ahčin. Da se doženejo kolikor moč pravilni in jednotni tehnični izrazi, obrniti se je gosp. Ahčin do raznih slovenskih pisateljev s prošnjo, da mu prevedejo nekatere tehnične izraze. Izrazi pri poveljevanji vzeli se bodo večinoma iz vojaškega vežbenika pokojnega majorja pl. Komelj-Sočebrena. Ko se bodo vrnila vprašalne pole, sklicala se bo de seja in pri isti se bo s pomočjo jezikovnih veščakov končno določila terminologija. Upati je, da bo skoro zagledal beli dan slovenski vežbenik za gasilna društva, za katerega je dovolil podporo deželni odbor kranjski in katerega bodo vesela ne le vsa gasilna društva na Kranjskem, nego vsa gasilna društva na Slovenskem sploh.

— (Občni zbor zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, skuharjev in žganjetočnikov) bode v četrtek 6. aprila 1893. l. in ako bi zbor takrat ne bil sklepčen v torek 11. aprila 1893. l. vsakokrat ob 3. uri popoldne v gospoda Hafnerja pivarni na sv. Petra cesti, z običajnim dnevnim redom. Da se pomenijo udje zadruga zadržni volitev, imajo prijateljski shod pri „Avstrijskem cesarju“ v četrtek 30. marca ob 3. uri popoldne.

— (Zadruga kovinskih obrtov) se je sedaj popolnem vravnala. Vsako prvo nedeljo v mesecu imata združno starešinstvo in pomočniški zbor zadruga sejo v za to odrejenih prostorih Hafnerjeve pivovarne na sv. Petra cesti. V zadnji združni seji predlagal je združni odbornik g. Srečko Nollu resolucijo, naj bi se razna oblastva pri razpisavanji večjih stavbenih del ozirala na male obrtnike; ta predlog se je soglasno in z odobravanjem sprejel. — Zadruga kovinskih obrtov šteje do 60 članov.

— (Vojaška godba) svirala bode v mesecu aprilu dne 3., 9., 16., 23. in 30. v „Zvezdi“, vselej ob polu 12. uri predpoludne.

— (Carinski ažiijo) pri plačilih, ki se odštévajo v srebru namesto v zlatu, določil se je po dogovoru obeh finančnih ministrov za mesec april z 21% v srebru.

— (Prijatelje magike) opozarjamo na današnjo predstavo znanega ruskega prestidigitateurja g. J. Bodeka v vrtuem salonu hotela „pri Malicu“. Sodeluje oddelke vojaške godbe. Ustopenina 30 kr. za osobo.

— (Slovenske šole v Gorici.) Mestni zbor Goriški uležil bode rekurs proti odloku dež. šolskega sveta glede ustanovitve slovenske šole v Gorici. Ministerstvo pa pač ne bode stvari drugače rešilo, nego je to storil dež. šolski svet, ker je tirjatev Goriških Slovencev preveč utemeljena v obstoječih zakonih, da ne govorimo o naravnih zakonih in o zdravi pameti. Stvar se bode torej pač zopet zavlekla, a končno zmagala bode le pravica.

— (Pogozdovanje Krasa na Goriškem) prav pridno napreduje tudi letošnje pomlad na raznih krajih. Pri Komnu posadili so nad 100.000 borovcev. Zdaj pa se vrše pogozdovalna dela nad Tržiško postajo (Monfalcone). Žal, da se ljudstvo o veliki koristi pogozdovanja še ni povsod preverilo in dela zapreke. Tudi nad Šempasom in nad Črničami se bodo pogozdile goličave tja do erarskega Trnovskega gozda.

— (Štrajk na Zagrebški gimnaziji) se je končal povoljno. Srbski dijak šestega razreda, Mihajlovič, ki je prouzročil toliko razburjenost zapustil bode Zagrebško gimnazijo prostovoljno, ali menda vsled migljaja od merodajne strani. S tem je stvar poravnana in so se razburjeni duhovi pomirili. Diak Piškorič pa je izključen, ker se ni hotel pokoriti in nastopiti zapora. V tej zadevi ostalo je ravnateljstvo pri svojem sklepu navzlic prošnjam njegovih sošolcev, naj se kaznujejo vsi šestošolci. Tako se je končala zadeva, ki je nekaj dni razburjala vse kroge.

— (Hrvatsko kulturno društvo.) Da se vredno in stalno proslavi zedinjenje hrvatske opozicije predlaga nek naročnik v „Agr. Tgbl.“ naj bi se osnovalo hrvatsko kulturno društvo, ki bi širilo hrvatsko idejo, hrvatsko čustvo in hrvatski jezik. Temu društvu naj bi se pridelo ime „Strossmayer-Starčevićovo društvo“ kot vidno znamenje zedinjenja in v spodbujajo, da zedinjena opozicija deluje povsod složno na korist domovine.

— (Nove hrvatske gledališke igre) Na Zagrebškem narodnem gledališču sta se minuli teden predstavljali dve novi igri, namreč jednoaktna drama „Stjepčeva žena“ in komedija v 3 dejanjih „Primadona“. Obe spisal je pod pseudonimom Primorac upokojeni sekcijski načelnik g. dr. Marijan Derenčin, pisatelj raznih drugih dramatičnih del. Posebno komedija dosegla je velik uspeh, ker ostro biča lokalne odnošaje. A tudi drama bila je vzprejeta povoljno, posebno ker se je jako dobro igrala.

— (Hrvatsko gledališče v Špljetu.) Kakor se poroča „Obzoru“ iz zanesljivega vira, hrvatska vlada ni ničesar odločila o tem, ali naj gledališko osobje narodnega gledališča odpotuje v Špljet ali ne, nego je prepustila intendanciji in upravi, da reši to vprašanje. Obe sta naklonjeni ugodni rešitvi vprašanja, samo o času, kdaj bi šla družba nar. gledališča v Špljet, nista še jedini s prosilci.

Razne vesti.

* (Bodočnost Magyarorszaga.) Ako je istina, da vseučilišča dajejo narodu bodoče voditelje, se je bati, da s časom židje preplavijo vsa upravna mesta državne in narodnega življenja na Ogerskem. Na vseučilišču v Budimpešti bilo je l. 1891/92 vpisanih 3259 slušateljev, izmed katerih je bilo 1033 židov in 1586 katolikov. Dočim je židov na Ogerskem 5%, katolikov pa 53% prebivalstva, imajo židje škrat večje število slušateljev na vseučilišču nego katoliki. Či pojde to tako naprej, ima Ogerska lepo bodočnost.

* (Eiffel izgini!) Znani slavni zgraditelj stolpa pri zadnji svetovni razstavi v Parizu, inženjer Eiffel, ki je bil v Panamski pravdi obsojen na dve leti ječe, izgini! je iz Pariza. Njegova tamošnja pisarna je popolnoma izpraznjena.

* (Petrograd pomorsko pristanišče.) V kratkem pričela se bodo dela za velik prekop, po katerem se bode morje raztezalo prav do Petrograda, ki bode tako postal morská luka, pristopna največjim ladjam. Dela se morajo dovršiti do konca l. 1895. in bodo veljala jeden milijon. V pristanišču bode prostora za kakih 50 velikih ladij.

* (Korintski prekop) Mej tem, ko se ves svet zanima za Panamske škandale, dodelalo se bode na tihem jednako podjetje se ve da v dokaj manjših razmerah, namreč Korintski prekop. Prvotno koncesijo imelo je neko francosko društvo, pozneje pa general Türr, ki je osnoval delniško društvo in pričel dela v spomladi l. 1892. A tudi tu zgodilo se je, da se je potrosila vsa delniška glavica predno je bilo delo gotovo. Ker sta bili pa že dve tretjini dodelani, poprijeli so se Grki sami stvari in osnovali novo družbo, ki je nadaljevala pričeta dela, ter se zavezala l. 1890, da zgotovi do 10. marca 1893. l. ves prekop. Ker se je delo nekoliko zakasnilo, bode se odprl prekop početkom maja. Vse delo veljalo je 68 milijonov frankov.

ampak tudi agitatorji iz Sent Ivana, (kakor Rola, Grgo Bratović, Anton Malina in drugi) ki niso imeli volilske pravice (in so vzlic temu smeli priti v vas) in ki so volilce v hiše vabili in je tam skušali s grožnjami in z denarjem pridobiti za italijansko stranko. V volilski komisiji so bili sami privrženci italijanske stranke, volilni komisar pa je bil namestniški svetnik vitez Ellusheg. Volilci se niso klicali v abecednem redu, ampak čim je kdo prišel, je moral glasovati in po glasovanju, zlasti če je glasoval za hrvatske kandidate, takoj dvorano zapustiti, tako da o javni volitvi niti govoriti ni. Kako se je pri tej volitvi ravno, ni moči popisati, ker ni smel noben privrženec hrvatske stranke ostati v dvorani; nekaj pa bodi vendar omenjeno, da so se namreč odklanjala pooblastila udov, če je hotel pooblaščenec glasovati za hrvatsko stranko, da pa je neposredno po taki volitvi volilni komisar sam sestavil pooblastilo za neko udovo, ko mu je rekla, da hoče glasovati za italijansko stranko.

Celo c. kr. oblastva ne trdi, da so se volitve vršile zakonito in nepristransko, le to pravijo, da se niso primerile motive.

V zvezi s tem bodi omenjeno, da po končani volitvi volilskih mož meseca februarja 1891, katere so se Hrvati udeležili v velikem številu ne da bi bili komu kaj storili, in pri kateri je zmagala hrvatska stranka, je v Poreču izhajajoči list „L' Istria“ (št. 480 z dné 21. februarja 1891) očitil tedanjemu županu Pietru Decolle, da ni glasoval; da je list najbrutalneje in najsrditeje napadel Hrvate in njih svedenike ter tožil, da se Hrvatom ni mogel nihče približati, da so bili navzoči samo trije žandarji, da se politično oblastvo ne sme pri prihodnjih volitvah dati presenetiti, in da je vsakogar, kdor ni volilec, takoj odstraniti. Gospodje, stoječi okoli lista „L' Istria“, niso mogli tedaj voditi volitev po svojem načrtu, niso se mogli približevati volilecem, da bi jim prigovarjali, jim pretili ali je podkupovali in niso mogli hrvatskim volilecem ubraniti uhoda v hrvatske občine in kontroliranje volitve. — Prišle so občinske volitve in glej, c. kr. oblastva, zlasti okrajno glavarstvo z namestniškim svetnikom vitezom Ellushegom vred je ustreglo vsem željam gospodov, stoječih okoli lista „L' Istria“, ne meneč se za pravico in za zakon.

Podpisanci završujejo svoj popis delovanja namestniškega svetnika viteza Ellushega z opomnjo, da je glasom tednika „Naša Slova“ z dné 17. marca 1892. (v stenografičnem zapisniku niso natisnjeni hrvatski govori) dolžni poslanec kanonik dr. Volaric v javni seji isterskega deželne zbora dné 12. marca 1892 l. izjavil, da hrvatski in slovenski poslanci imenovanemu namestniškemu svetniku čisto nič ne zaupajo, in od njega ne pričakujejo nepristranskega postopanja, in sicer niti kot Hrvati in Slovenci, ker se je ves čas svojega službovanja, počeni v Sinju v Dalmaciji pa do današnjega dne kazal kot mož določne politične barve in nasprotnik hrvatskega naroda — niti kot privrženec Avstrije, ker je, kakor to potrjata tudi dva c. kr. uradnika, pri javnih shodih z drugimi vred prepeval protid-

Arsen se zmede. Najraje bi molčal, ali ded mu gleda uporno naravnost v oči.

— Svoje glava je!

— Vem, vem! Ali jaz te prašam: ali maraš zaupati?

Arsen zopet molči. Najraje bi se odtegnil odgovoru, ali ded mu gleda še vedno takisto uporno v oči in molči.

— Drugače ne more biti, pravi Arsen, kakor da jo je Burmaz čisto razvadil! Veš, jedinica mu je!

Ded kakor da je izgubil potrpljenje:

— Čuješ ti, prijatelj, kaj te vprašam? ... Prašam te: povej ti meni, ali ljubiš Anoko? To mi ti povej!

Arsen povese glavo, potisne nos v pest, prične primikati rameni na levo in desno, in sramežljivo, a jako zategneno odgovori:

— Jaz ne vem!

— E, a ti moraš vedeti, ker bom jaz po tem sodil, da ti ne bo krivica in da mi ne očitaš niti to niti ono!

— Ne boj se tega!

— Dobro! A sedaj pojdi, dokler se ne razmislim!

Dedu bi mogel, kdor zna čitati, takoj poznati, da se je on že za trdno odločil, kaj misli storiti, in da je zadovoljen s svojim načrtom.

(Dalje prih.)

nastitno in protijavstrijko pesem, ki se konča s refrénom „Va fuori d' Italia, va fuori, o stranier“ — in dovoljujejo si vprašati Njega ekscelenco gospoda ministerskega predsednika kot vodjo ministerstva notranjih reči:

Ali so Njega ekscelenci znana fakta glede postopanja namestniškega svetnika viteza Ellushega, katere fakta je moči vsak hip dokazati; ali je eventuelno Njega ekscelence voljan zaukazati o navedenih faktah preiskavo, h kateri bi bilo poklicati v te dogodbe na katerikoli način zapletene osebe in katero naj bi vodili pravični, nepristranski in Hrvatom in Slovencem ne nasprotujoči močje, ter na podlagi dotičnih rezultatov zaukazati kar treba, da se pomiri razburjeno javno mnenje in da se varujejo veljavni zakoni.

Na Dunaji, 20. marca 1893.
Spinčić, Dapar, dr. Pacak, Mixa, Perić, Sokol, dr. Lang, Alfred Coronini, dr. Laginja, dr. Dvořák, dr. Vašaty, Teklý, Adámek, Seichert, Špindler, dr. Dyk, dr. Stama, dr. Brzord, dr. Šil, Doležal, dr. Kramář, Biankini, dr. Blažek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 28. marca.

Doktor Smolka.

Čudne reči se slišijo o bivšem predsedniku državnemu zboru dr. Smolki. Ker se je odpovedal mandatu, treba je v Lvovu, volilskem njegovem okraju, nove volitve. Kakor je „Dziennik Polski“ naznačil že pred nekaterimi dnevi in kakor potrjuje sedaj tudi drugi list, misli za ta mandat kandidirati sam dr. Smolka, baje zato, da bi poljski klub v državnem zboru podpiral s svojim svetom. Doktor Smolka se še ni jasno izrekel, ali misli kandidirati, ali ne, a splošno se sodi, da, če bo kandidiral, bo s tem le pokazal, da se ni dobrovoljno odpovedal predsedstvu poslanske zbornice, ampak se le umakni pritisku. Kdo je pritiskal na Smolko, ni težko uganiti. Sicer pa poljski klub nikakor ni tako jedin in zložen, kakor se kaže na zunaj. To se je zlasti pokazalo pri volitvi Madeyskega drugim podpredsednikom. Privrženci in nasprotniki Madeyskega se še doslej niso pomirili in resni ter dobro informirani listi vedeli so povedati, da se bo moral Madeyski umakniti.

Češki glasi.

Češki poslanci izpolnjujejo prevzete dolžnosti jako vestno, zlasti pa se tudi nasproti volilecem kažejo to, kar so, prosim mandatarje, katerim je dolžnost, poročati volilecem, kaj so delovali. Komaj se je razšel državni zbor, že je zabeležiti tri govore znamenitih čeških politikov. Vodja čeških veleposelnikov princ Karl Schwarzenberg govoril je na shodu nekega kat. pol. društva v Pragi. Obžaloval je, da je jel češki narod prešinjati husitski duh in se čudil, da se bavijo mladočeški poslanci s socialnimi vprašanji, očitajoč jim neke vrste socializem. O novembarski konferenci je rekel, da nima tiste važnosti, katero jej pripisujejo razne stranke. Resolucijo, skleneno na tem shodu, tolmačijo Mladočehi tako, kakor da so se druge češke stranke izneverile ondu izrečenim načelom. Stranke so tedaj tudi sklenile, da je delovati na solidarnost, ne pa da je solidarno postopati. Taktika loči češke stranke. Mladočehi se unemajo za skrajno opozicijo, pa ne vedo povedati, kakšna bodi. Ako bi vse češke stranke prešle v opozicijo, bi to le vlado primoralo, da se oklene levicarjev. Mladočehi so pri glasovanju o dispozicijskem fondu samo levicarjem ustregli, ker se je vlada valed tega morala pogajati z levicarji in izdelati spomenico, priobčeno kot vladni program. Da niso Mladočehi pri dispozicijskem fondu glasovali z levicarji, ne bilo bi tem preostalo drugega nič, kakor prestopiti v opozicijo ali pa se brezpogojno pridružiti večini. Konservativci niso vzprejeli vladnega programa radi določeb o ustavi, o dualizmu in o narodnem posestnem stanju. Določba o narodnem posestnem stanju je nerazumljiva, ker ni rečeno, ali je imela vlada v mislih faktično ali pravno posestno stanje. Faktičnega posestnega stanja sploh ni moči stabilizirati, ker bi se s tem udušilo vsako narodno življenje, pravnega stanja pa tudi ni moči stabilizirati. Govornik se je potem pohvalno izrekel o točki vladnega programa gledé vere in šole ter omenil govore o približevanju Mladočehov in levicarjev, sodeč o tej koaliciji, da je nemogoča, ker bi levicarji nikdar ne priznali Mladočehom tega, kar zahtevajo. Končno se je govornik izrekel zoper splošno volilsko pravo in zoper teritorialno razdelitev ter očitil Mladočehom, da niso hoteli pristopiti bivši desnici. O Streimayrovi naredbi je rekel, da jo sodijo on in somišljeniki njegovi tako, kakor dr. Vašaty in završil svoj govor s trditvijo, da je naloga njegove stranke, preprečiti približanje levice in vlade. — Dr. Herold in dr. Engel sta že na volilskih shodih v Kutni Hori in Podiebradu zavrnila trditve princa Schwarzenberga in to s splošno znane stališča mladočeške stranke. Navedli smo Schwarzenbergov govor, ker tako, kakor on, sodijo tudi naši poslanci.

Volitve v Zagrebu.

Madjaronska stranka čuti, da gineva nje upliv na narodno in neodvisno Zagrebško prebivalstvo od dne do dne, posebno očar se je opozicija zjednila in je samostojno in zlastno postopati. Najprej je vladna stranka kandidirala za deželnozborski mandat v tretjem volilnem okraju Zagrebškemu županu Mošinskemu, a videvali, da bi ta strahovito propal, postavila je divjaka in se Madjarona dr. Pliverića kandidatom. Kandidat opozicije je dični dr. Amruš, bivši župan Zagreba.

Vnanje države.

Rumene v Srbiji.

Glasilo srbskih naprednjakov, „Videlo“ prinaša od Garašanina podpisan zanimljiv članek, v katerem obžaluje, da so radikali pri prejšnjih volitvah izkoristili svojo numerično prevlado proti drugim strankam, a priznava, da je večina naroda za radikali in da novovoljena skupščina ali se sploh ne bo konstituirala, ali pa bo zadnja, katero so volili liberalci. — Garašanin dementira tudi vest, ki se je raznesla, da je namreč Ristić povabil ga na pogovor, da bi pridobil naprednjake za liberalni sistem.

Napad na italijanskega kralja.

„Agenzia Stefani“ naznauja: Ko se je v soboto popoldne kralj Umberto peljal k neki slavnosti, vrget je slabo obločen človek na kraljev voz s pretjo napoljben zavitek. Napadnika, kateri je imel na prsa pripeto belo rumeno kokardo, prijel je takoj policija, a upiral se je, kličoč, da respektira samo Boga in papeževo vlado. Na policiji našli so pri napadniku razne spise, iz katerih je vidno, da se zove Luigi Berardi. L. 1882. je bil radi umora obsojen na sedem let zapor. Prebivši to kazen, šel je v Ameriko, kjer je popolnoma zblaznel. Dlje časa bil je v Novojorški blaznici. — Političnega pomena ta napad nima. Glasom poročil, došlih iz Rima, je mož v istini blazen in ga bodo zopet poslali v blaznico.

Kdo je Jakobsohn?

Bolgarski motetci dokazujejo z raznimi ponarejenimi listi, da Rusija hujska nezadovoljne Bolgare k revoluciji in da je ona prouzročila vse zarote in zavratne umore. Stambulov pravi, da je te listine kupil od bivšega dragomana ruskega poslanstva v Bukureštu, nekega Jakobsohna. „Moskovskaja Vedomosti“ naznaujajo sedaj na podlagi zanesljivih poizvedb, da je Jakobsohn identičen z nekim židom Herzke Falskov Levitz, kateri je bil o svojem času advokat v Dvinsku. Zaradi ponarejanja pravnih listin obsojen je bil ta Levitz-Jakobsohn na večletni zapor, a utekel je in se klatil v Bolgarski in Rumunski, kjer je znajoh dobro ruski, stopil tudi v zvezo z ruskimi konzuli. Ruska vlada bi lahko zahtevala od Bolgarske, da jej Jakobsohna kot ubeglega hudodelnika izroči. Takov je tisti verodostojni mož, na katerega se sklicuje Stambulov, izveden falsifikator, ki Rusije ne bo oblatil, naj počenja kar hoče.

Belgijska zbornica.

Ministerski predsednik Beernaert izjavl je v zbornici, da vlada ne vzprejme nobenega stavljenih predlogov gledé volilskega prava ampak da zahteva, naj se odobri vladni načrt, po katerem se priznava volilsko pravo le tistim davkoplačevalcem, kateri imajo svoje posebno, za celoto leto najeto stanovanje. Ministerski predsednik je tudi izjavil, da bi vlada bila primorana, razpustiti zbornico, ako bi ne obveljal nobeden stavljenih predlogov. Kakor si stranke nasprotujejo, ni upanja, da bi jedna dobila dv tretjinsko večino, a najbrž se bodo zjednili klerikalci in liberalni doktrinarji in dognali volilsko pravo, s katerim narod nikakor ne bo zadovoljen. Sodi se, da bo stvar principijelno rešena še pred Veliko nočjo. Zadnje dni bilo je zopet v nekaterih krajih ljudsko glasovanje o splošnem volilskem pravu. Narod se izreka povsod za to pravo, ponekod pa so ljudje tako razburjeni, da nastanejo navadno po končanem glasovanju krvavi pretepi.

Dopisi.

Z Bleda, 25. marca. (Izv. dop.) (Kranjsko jezero v kleščah semitov.) To je pri nas najnovejša novica in sicer opirajoča se na faktum, kakor se iz nastopnih vrstic razvidi. Gospod Adolf Muhr z Dunaja, posestnik Bledskega gradu je po nekem gosp. odvetniku v Ljubljani pripisal skoro vsem Bledčanom dopise s priloženo izjavo, valed katere naj se vsi prejemniki te izjave pisмено odpovedó vsem pravicam do Blejskega jezera. Pravice, katere so že naši predniki na stotine let uživali ter sedanjí Bledčani podedovali, jim hoče gospod Muhr kratiti. Glasom navedene izjave morajo posestniki pripoznati, da se nimajo prisojevati nobene koristi gledé jezera, ako jim take take ne dovoli gospodar jezera prostovoljno ali pa temeljem pogodbe, to se zna za plačilo. Zlasti se morajo zavezati, da tudi z gospodarjevimi ladjami ne smejo obrtnega dobička po jezeru iskati. Torej hoče gosp. Muhr po vsem jezeru sam s svojimi ladjami ljudi, bodisi romarje do otoka k Materi Božji ali pa za veselje vozeče se po vodi prevažati ter dohodke in dobiček, katere

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Idrija 28. marca. Narodno-napredna stranka sijajno prodrla s svojimi kandidati za mestni zastop v tretjem in drugem razredu. — Slava zavednim volilcem! Op. ured.

Krško 28. marca. V današnji seji občinskega odbora vikar Knaus silno pritiskal, da se je škofu podpisala udanostna izjava.

Dunaj 28. marca. „Wiener Ztg.“ priobčuje sankcionirani finančni zakon in državni proračun za l. 1893. ter cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori in sicer kateri in štajerski na dan 6. aprila, tirolski na 12., gališki na 24., dolnjeavstrijski, gorjenavstrijski, kranjski, bukovinski, predarlski in goriški na dan 20. aprila. Nadalje priobčuje list še nastopne zakone: zakon o zveznih tolarjih avstrijskega kova, kateri pridejo iz prometa in dotično pogodbo mej Avstro-Ogersko in Nemčijo; zakon o pristojbinah od loterijskih dobitkov in zakon, s katerim se vzamejo iz prometa dež. srebrniki po 2 gld. in po 1/4 gld.

Dunaj 28. marca. Letna razstava v umetniškemu domu bila dopoldne v navzočnosti cesarja, nadvojvode Karola Ludovika, velikega vojvode toskanskega in vojvode Cumberlandskega slovesno otvorjena. Cesar počastil razne navzočnike z ogovori, mej njimi ministra Gautscha in grofa Falkenhayna ter predsednika Chlumeckega.

Bruselj 28. marca. Kakor se javlja iz Genta, bil v Mawbeke-Woesu pretep mej kmetovalci in orožniki; ti so streljali; nekateri kmetje in dva orožnika ranjeni.

Pariz 28. marca. Challemel-Lacour voljen senatnim predsednikom.

London 28. marca. Poslanska zbornica zavrgla od Balfourja nasvetovani dnevni red, s katerim se je imela ministerstvu izreči graja.

Narodno-gospodarske stvari.

— Razglas. C. in kr. avstro-ogrske konzulat za Srbijo v Belemgradu naznanil je tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da je tamošnji trgovec z železom Novak L. Tufegdić dne 23. t. m. napovedal konkurz.

— Tretjo mejnarodno ogledno razstavo plemenske in rabne goveje živine in prascev priredila bode kmetijska družba na Dunaji v mesecu septembru od dne 7. do 11. Ob enem bode tudi razstava uprežnih volov, dalje specialna razstava strojev za pripravo krme, mlekarkega orodja, hlevnih potrebščin in umetnih krm. Dotični odbor razposlal bode v kratkem program. Skrbelo se bode, da bodo razstavljalci uživali vse mogoče udobnosti, kakor pri prejšnjih dveh enakih razstavah. Darila dala bode država, mestna občina Dunajska, kmetijska družba in razni zasobniki. Po dozdanih oglasilih soditi, bode tretja razstava še bolj obiskana, kakor njeni predniki. Na vsa dotična uprašanja odgovarja tajništvo kmetijske družbe na Dunaji: I. Herren-gasse 13.

— Novo vinsko prešo izumil je kr. nadgozdar in veleposestnik g. L. pl. Kraljević na Hrvatskem. Nova preša se navzlic svoji velikosti lahko prenese, za kar zadostujeta dva delavca. V jedni uri se izpreša 9 hektolitrov. Cena novi preši ne bode previsoka in bode znašala kakih 40 goldinarjev. Ako se ta iznajdba obnese v praktični porabi, bode ž njo ustrezno vinogradnikom.

RADINSKA
kiselica.
Prospekti se dobivajo na vseh prodajnih mestih in pri (297-2)
oskrbnistvu vrelca v kopelji Radinci (Radein) na Štajerskem.

Loterijske srečke 24. marca.

Na Dunaji: 65, 51, 27, 88, 9.
V Gradci: 83, 2, 13, 75, 55.

Tuji:

27. marca.

Pri **Malič:** Katz, Bosk, Reiss z Dunaja. — Siegel, Hofman, Lorenc iz Celovca. — Guttman iz Budimpešte. — Kasmanhuber, Harner iz Beljaka. — Neuscheller, König iz Gradca. — Spintre iz Kočevja. — Grinter iz Ljubljane. — Kohn iz Prage.

Pri **Slonu:** Holčecelj iz Kamnika. — Pl. Reichenberg z Dunaja. — Kirchner iz Berlin. — Toman iz Morav. — Dr. Carinjan iz Gradca. — Michor iz Bistrice. — Kuss iz Celovca. — Richter iz Brna.

Pri **avstrijskem cesarju:** Belina iz Ljubljane. — Rosso iz Kranja.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
27. marca	7. zjutraj	740.7 mm.	0.0° C	m. vzh.	jasno	—
	2. popol.	740.9 mm.	4.5° C	m. vzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	742.2 mm.	-0.2° C	sl. vzh.	jasno	—

Srednja temperatura 15, za 4.3° pod normalom.

Izkaz avstro-ogrske banke

z dne 15. marca 1893

	Prejšnji teden
Bankovcev v prometu	440,984.000 gld. (+ 3,435.000 gld.)
Zaklad v gotovini	291,179.000 „ (+ 2,326.000 „)
Portfelj	147,631.000 „ (+ 3,002.000 „)
Lombard	20,437.000 „ (- 155.000 „)
Davka prosta ban	—
kovčna rezerva	52,945.000 „ (- 2,159.000 „)
Drž. not v prometu	314,436.000 „ (- 3,211.001 „)

Dunajska borza

dne 28. marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	98.85	98.75
Srebrna renta	98.70	98.60
Zlata renta	117.15	117.15
4% krona renta	96.90	96.70
Akcije narodne banke	990.—	989.—
Kreditne akcije	358.75	358.40
London	121.35	121.35
Srebro	—	—
Napol.	9.6	9.65
C. kr. cekini	5.75	5.75
Nemške marke	59.37 1/2	59.37 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	148 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	197 50
Ogrska zlata renta 4%	—	116 05
Ogrska papirna renta 5%	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	129 50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	120 25
Kreditne srečke	100 gld.	201 75
Rudolfove srečke	10	—
Akcije anglo-avst. banke	200	159 50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	266 —

Za gospodinj! Majhen dodatek

MAGGI JEVE zabele za juhe
zadostuje, da se takoj priredi izvrstna juha. — Dobiva se v steklenicah od 45 kr. naprej pri J. Buzzolinu-ju. (21)

Tinct. capsici compos.

(PAIN-EXPELLER),

pripraven v Richtrově lékárně v Praze, všeobecně známý, bolesti utišující domácí lék k mazání, jest na skladě ve většině lékáren, láhev po 1 zl. 20 kr., 70 a 40 kr. — Při kupování třeba se míti dobře na pozoru a přijmouti jen láhve s ochrannou známkou „kotvou“ jakožto pravé. Ústřední zasylatelství: Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

(301-2)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1892.

Nastopno oženjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 11. uri 55 min. predpoldne osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Eger, Francove vane, Prago, Karlove vane, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždani, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plzeň, Budejovic, Solnograda, Lince, Ischija, Ljubna, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
„ 2. „ 10 „ popoldne v Kamnik.
„ 7. „ 00 „ zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
„ 11. „ 06 „ dopoldne iz Kamnika.
„ 6. „ 20 „ zvečer iz Kamnika.

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minute naprej. (12-65)

Izprehodne palice

v največji izbiri po prav nizkih cenah, kakor tudi rezbarske izdelke in pletenine priporoča

Kočevska domača obrt

F. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg. (282-6)

Doslej brezprimerno!

Ilustrovana svetovna zgodovina za ljudstvo

z osobitim oziranjem na kulturni razvoj

od J. G. Vogt-a.

(Illustrirte Weltgeschichte für das Volk mit besonderer Berücksichtigung der Kulturentwicklung. Dargestellt von J. G. Vogt.)

140 tedenskih sešitkov po 6 krajcarjev.

Daje: (298-3)

Faulmann:

Im Reiche des Geistes.

Ilustrovana zgodovina znanostij v 30 sešitkih po 30 kr.

J. GIONTINI

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Hranilno in posojilno društvo v Ptui

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Aktiva

BILANCA

Pasiva

	gld.	kr.		gld.	kr.
Hiša vl. št. 346 Ptuj	31057	33	Glavni deleži	2000	—
" " 52	7250	—	Opravični deleži od 8185 zadrugi-		
Inventar	394	12	nikov	48651.04	50651 04
Posojila 3172 zadrugičnikom	565591	38	Hranilne vloge od 1214 vložnikov	515216.06	
Zaostale obresti od posojil	4475	82	Kapitalizovane obresti od hranilnih vlog do 31. dec. 1892	18810.90	534026 96
Naloženi denar v hranilnicah	1-219	99	Za leto 1893 predplačane obresti od posojil		5780 54
V poštne hranilnice	1154	97	Splošni rezervni fond 1. januarja 1892	7744.10	
Menice in tiskovine	344	77	5% obresti do 30. junija 1892	193.60	
Gotovine v blagajni dne 31. decembra 1892	5936	07	4 1/2% obresti do konca dec. 1892	174.24	
			Vstopnina 1. 1892	980 —	9091.94
			Spec. rez. fond za sluč. zgube znaša		
			1. jan. 1892	gld. 26255.90	
			5% obresti do 30. junija 1892	656.40	
			4 1/2% obresti do konca dec. 1892	590.76	
			Donesek leta 1892 za posebni rezervni fond	153.60	27656.66
			in ker se je dal ostanek čistega dobička v znesku	38718.60	36748 60
			vseled sklepa današnjega občnega zbora k posebnemu rezervnemu fondu, znašata oba rezervna fonda skupaj	42000 —	
			Čisti dobiček leta 1892	7217	31
	634424	45		634424	45

V Ptui, dne 31. decembra 1892.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.